

Nieuwsbrief 57
juni 2025

Redactioneel

Voor u ligt het zevenenvijftigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. Een nummer dat gewijd is aan de catastrofe in Gaza. Het woord catastrofe dekt de lading niet zegt Aed Yaghi de directeur van de PMRS in een interview in dit nummer. Het is veel erger. Hij spreekt over de driehoek van de dood: geweld, ziektes en honger. Dat blijkt ook uit het indringende verslag van Hamza Salha, een inwoner van het vluchtelingenkamp in Jabalya. Het kamp wordt systematisch vernietigd door het Israelische leger. 'Er is niets meer over alleen puin en tenten' Hetzelfde beeld komt naar voren in het artikel over de gemeente Jabalya die niet meer in staat is om voor haar inwoners de ellende te verlichten omdat alle gemeentelijke middelen zijn vernietigd. Het is een oorlog tegen kinderen schrijft onze columnist Jan Keulen met al rond de 20.000 slachtoffers onder de 18 jaar. En die zijn bewust doelwit getuige de uitspraak van parlements lid Nissim Vaturi: elk kind in Gaza is vanaf zijn geboorte terrorist'.

Ondertussen doen wij wat we kunnen onder andere door een proces tegen de staat te voeren met de eis dat Nederland de (militaire) samenwerking met Israël verbreekt. Een lichtpuntje is een breed gesteund raadsvoorstel op om geld ter beschikking te stellen voor hulp aan Gaza. Een interview met initiatiefnemer Joren van Veen van de PvdA. En de burgemeester die in een verklaring het geweld veroordeelt en oproept tot een staakt het vuren. Het had veel eerder moeten gebeuren, maar beter laat dan nooit.

Interview met Aed Yaghi, directeur van de PMRS

“Catastrofaal dekt de lading niet.”

In een café in Cairo, Egypte, is dokter Aed Yaghi van de PMRS (Palestinian Medical Relief Society) bereid om met ons te praten over de oorlog in Gaza, de impact hiervan op de gezondheidssector in Gaza en het werk van de PMRS. Dit is een deel van dat gesprek, vertaald naar het Nederlands.

Voor wie niet bekend is met de PMRS, kunt u uzelf en de organisatie introduceren?

Ik ben Aed Yaghi, ik ben arts. Ik ben de directeur van de PMRS in Gaza. Daarnaast ben ik actief als bestuurslid van de National Society for Rehabilitation, het Palestinian NGO Network en het Arab Network for Development in Beirut. Ik werk met mijn collega's om zorg te verlenen aan de bevolking van Gaza, in het bijzonder aan mensen in gemarginaliseerde regio's. Ik voer actie voor gezondheidszorg als mensenrecht in Palestina en een eind aan de bezetting en apartheid. PMRS is één van de belangrijkste Palestijnse 'rights-based' NGO's die gezondheidszorg verlenen. We streven naar gezondheid en weerbaarheid voor alle Palestijnen zonder discriminatie door basiszorg te

verlenen, lokale gemeenschappen te ondersteunen en te pleiten voor toegankelijke gezondheidszorg voor iedereen.

Voordat ik u vragen stel over de situatie in Gaza, is er iets waar u mee zou willen beginnen?

Nou, ik vroeg me eerder al af, wat zal ik je vertellen? Wat er in Gaza gebeurt, is niet in woorden te vatten. Catastrofaal dekt de lading niet. Wat nu plaatsvindt is een oorlogsmisdad en een genocide. Mijn vader is 95 en verliet zijn huis in Gaza in 1948 toen hij vluchtte voor de moordpartijen die de Zionistische milities tijdens de Nakba pleegden. Hij vertelde me dat wat er nu gebeurt erger is dan de Nakba.

Het is onmogelijk om 590 dagen te beschrijven in een

Vervolg op pg. 2

paar minuten. Gaza wordt verwoest en de inwoners worden vermoord, lijden onder tekort aan eten, drinkwater, medicijnen en eigenlijk alles, inclusief en ook heel belangrijk, tekort aan hoop. En de internationale gemeenschap slaagt er geenszins in om de bezetting noch de oorlogsmisdaden te stoppen.

Wat zijn momenteel de grootste dreigingen waar mensen in Gaza mee te maken hebben?

Op dit moment sterven mensen in Gaza door verschillende oorzaken, die ik samenvat als de "triangle of death". De eerste kant van de driehoek zijn de bombardementen en aanvallen door de Israëlische bezetter. Inmiddels zijn sinds 7 oktober meer dan 53.000 mensen overleden, inclusief 18.000 kinderen. De tweede kant van de driehoek is de uitbraak van ziekten en epidemieën, het tekort aan medicijnen, de instorting van het gezondheidssysteem en daardoor de moeizame toegang tot zorg. De derde kant is hongersnood en ondervoeding. We zijn al 59 kinderen verloren aan ernstige ondervoeding en dat zijn enkel de officiële aantallen. Ik weet zeker dat veel meer gevallen geen toegang tot zorg hadden en dus niet geteld zijn. Volgens het rapport van de Integrated Food Security Phase Classification (IPC) van 13 mei hebben 71.000 kinderen en meer dan 17.000 moeders met spoedbehandeling nodig voor acute ondervoeding. Daarnaast, hebben 470.000 mensen in Gaza te maken met catastrofale hongersnood, IPC-fase 5. Je hebt vast wel video's gezien van gewonde mensen die op de vloer van een ziekenhuis behandeld

worden, maar je ziet niet dat er honderden mensen zijn die we niet kunnen redden omdat er simpelweg geen eten of medicijnen zijn.

Kunt u meer toelichting geven over de schade aan de gezondheidszorg in Gaza?

De sector staat op instorten en kan de druk van het aantal gewonden en doden niet aan. Aanvallen vanuit Israël hebben ernstige schade aangebracht aan de infrastructuur: ongeveer 1.100 zorgpersoneelsleden zijn gedood, 122 voorzieningen waaronder 33 ziekenhuizen zijn beschadigd en 180 ambulances zijn verwoest of beschadigd. Bijna veertig procent van de ziekenhuizen zijn volledig onbruikbaar door schade of brandstoftekorten. Daarnaast heeft de bezetter meer dan 360 zorgpersoneelsleden gearresteerd, waarvan een deel om het leven kwam door martelingen. Tientallen worden nog vermist. Zes jaar geleden stelden internationale rapporten al dat Palestina de op één na gevaarlijkste plek op de wereld is voor zorgpersoneel. Nu is Palestina de gevaarlijkste...

Hoe gaat de PMRS om met beperkte ziekenhuiscapaciteit en gebrek aan medicijnen en apparatuur?

Ondanks de beperkte middelen in Gaza en de schade aan medische faciliteiten beschikt de PMRS over meer dan vijftig medische teams die zorg bieden aan patiënten in gevestigde klinieken, medische hulppunten in kampen en mobiele klinieken. We hebben ook gespecialiseerde teams voor gewonden en voor gynaecologische zaken zoals zwangerschap. Dat neemt niet weg dat ziekenhuizen ernstig aan capaciteit verloren hebben en medici gewonden behandelen met heel beperkte middelen. Kan je je voorstellen dat in de 21ste eeuw chirurgen ledematen amputeren zonder verdoving en zelfs zonder pijnstillers?

Dat laat wel zien dat er onder erbarmelijke omstandigheden gewerkt wordt. Hoe gaan dokters en verpleegkundigen hier mee om, zeker nu ook hun persoonlijke omstandigheden onvoorstelbaar zwaar zijn?

Zorgteams lijden zoals iedereen in Gaza. Meestal gaan ze 's ochtend op zoek naar water voor hun gezin en eten als dat beschikbaar is. Dan gaan ze naar hun werk en verlenen zorg aan wie dat nodig heeft, terwijl ze zich ook zorgen maken over hun eigen familieleden. De meerderheid heeft hun huis moeten verlaten en zijn meerdere keren ontheemd van kamp naar kamp. Ze lijden ook aan trauma's doordat ze geconfronteerd worden met

Aed Yaghi

verwondingen die ze niet kunnen behandelen door een gebrek aan middelen. Daardoor hebben ze ook behoefte aan psychologische hulp.

U woont nu in Egypte. Maar ik neem aan dat dit niet betekent dat u persoonlijk niet getroffen bent door de oorlog?

Voor 7 oktober vorig jaar was ik kort in Egypte met mijn zoon. Hij heeft zijn middelbare school afgerond en wilde in Egypte studeren. Ik ging met hem mee met mijn vrouw. Toen de oorlog begon ging ik terug naar Gaza, een dag nadat de Rafah grensovergang sloot. We maakten vijf dagen bombardementen mee in ons huis in Gaza City zonder elektriciteit en beperkt water en eten. Op 13 oktober 2023 verlieten ik, mijn twee dochters, mijn vader en mijn broer en zijn gezin ons huis en vluchtten naar het midden van Gaza. We dachten dat we veilig zouden zijn, maar er bleek geen veilige plek in Gaza. Sinds 7 oktober zijn 64 van mijn familieleden overleden. Op 22 februari stierven in Dir al Balah 38 familieleden bij een bombardement van hun huis door de Israëlische bezetter. We konden maar 18 lichamen bergen, de rest was verspreid in delen.

Wat zou u de lezers van Groningen-Jabalya willen meegeven?

We waarderen het werk en de steun van onze vrienden bij Groningen-Jabalya heel erg. Elk bedrag is betekenisvol, hoe klein ook, want dit weerspiegelt steun voor en solidariteit met Palestijnen en hun rechten en jullie medemenselijkheid.

Onthoud dat het welzijn van Palestijnen niet zal verbeteren tot er een politieke oplossing is die een eind garandeert aan de genocide in Gaza en aan de Israëlische bezetting, zodat Palestijnen een kans hebben om hun leven te leiden zoals anderen in de rest van de wereld: in vrijheid en waardigheid, hun mensenrechten genietend, inclusief het recht op gezondheid.

Er is veel dat jullie kunnen doen.

1. Blijf demonstreren om een eind te eisen aan de genocide in Gaza. Je kunt vandaag iets doen om de genocide te stoppen door druk te zetten in solidariteit met het recht van Palestijnen op de opbouw van een onafhankelijk land. Dit is de belangrijkste prioriteit van mensen in Gaza.

2. Je kunt druk zetten op overheden om de medische teams en de overgebleven infrastructuur te beschermen voor Israëlische schendingen. Ook kun je ze oproepen om te zorgen dat hulpgoederen Gaza in kunnen en de medische zorg te voorzien van noodzakelijke medicatie en materieel. Daarnaast moeten overheden gewonde mensen en patiënten buiten Gaza behandelen en medische teams van buiten toegang krijgen tot Gaza.

3. Neem deel aan de BDS boycot campagne tegen Israël.

4. Je kunt door middel van donaties helpen bij de wederopbouw van het zorgsysteem in Gaza.

5. Je kunt de PMRS financieel steunen.

Ik wil afsluiten met een quote van de welbekende Palestijnse dichter Mahmoud Darwish: "Op dit land is het waard om te leven."

Niet in onze naam

Terwijl de Israëlische regering onder leiding van premier Benjamin Netanyahu een verwoestende militaire campagne voert in de Gazastrook, klinkt wereldwijd een krachtig tegengeluid — juist ook uit Joodse hoek.

Hoewel het door de media vaak wordt genegeerd maken Joden met spandoeken, open brieven en burgerlijke ongehoorzaamheid duidelijk: het geweld wordt niet in hun naam gepleegd. "Onze geschiedenis leert ons om ons te verzetten tegen onderdrukking, niet om haar te rechtvaardigen," schrijft een groep Amerikaanse rabbijnen. "Wij weigeren medeplichtigheid."

Israël rechtvaardigt zijn optreden in Gaza vaak als noodzakelijk voor de veiligheid van "het Joodse volk". Demonstranten voor vrede en internationaal recht doet het land af als Hamas aanhangers. Premier Netanyahu noemde onlangs nog een schietpartij op twee Israël's in Washington D.C. een daad van antisemitisch terrorisme. "Voor zulke neonazi's is 'Free Palestine' de hedendaagse versie van 'Heil Hitler'," aldus Netanyahu. In zijn retoriek is elke aanval op Israël een aanval op alle Joden. Het is een strategie die zijn regering al langer inzet, maar die wereldwijd steeds meer Joden tegen de borst stuit.

Het vreemde hierbij is dat in een land waar neonazi's openlijk antisemitische leuzen mogen scanderen en extremistische groeperingen ongehinderd opereren er wel keihard wordt opgetreden tegen pro-Palestina protesten – ook als die worden gehouden door Joden -, zoals onder andere blijkt uit een artikel in de Groene Amsterdammer (14 mei 2025).

Eén staat, één volk?

Israël noemt zichzelf officieel de "natiestaat van het Joodse volk". Met programma's als Birthright en Masa worden jonge Joden in de diaspora aangemoedigd om zich met Israël te identificeren. Tegelijkertijd onderhoudt het land nauwe banden met invloedrijke Joodse lobbygroepen in de VS en Europa.

Maar die strategie kent een keerzijde. Veel Joden wereldwijd voelen zich niet vertegenwoordigd door het beleid van Israël, laat staan dat ze het

geweld in Gaza steunen. Orthodoxe groepen als de Neturei Karta wijzen het zionisme principieel af. Progressieve bewegingen als J Street, Jewish Voice for Peace (JVP) en Een Ander Joods Geluid in Nederland stellen dat Israël hun identiteit kaapt voor politieke doeleinden.

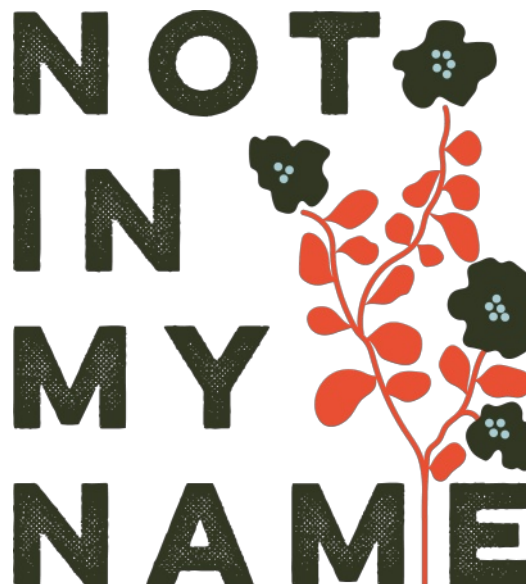
Vreedzaam protest, hard aangepakt

Op 12 maart 2025 bezetten zo'n 250 leden van JVP de lobby van Trump Tower in New York. Ze droegen shirts met teksten als 'Joden zeggen: stop Israël te bewapenen' en 'Niet in onze naam'. De politie arresteerde bijna honderd demonstranten. Velen van hen waren jonge, seculiere Joden die vreedzaam protesteerden tegen het geweld in Gaza.

In Washington D.C. bezetten honderden Joodse activisten het Capitool in oktober 2023. Ze hielden een gebedsdienst in de centrale hal en riepen op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren. In Toronto, Los Angeles, Londen en Berlijn vonden soortgelijke acties plaats. Allen met dezelfde boodschap: Joodse identiteit is geen vrijbrief voor geweld.

Joodse studenten van Columbia University reisden op 6 mei 2025 naar Washington D.C. om leden van het Amerikaanse Congres te vertellen dat hun pro-Palestijnse activisme voortkomt uit hun Joodse waarden, en om zich uit te spreken tegen het misbruik

van antisemitisme-beschuldigingen als politiek wapen. Ze benadrukten dat hun protesten tegen de oorlog in Gaza vreedzaam en inclusief zijn, ondanks dat ze in de media worden neergezet als antisemitisch. Ze verdedigden ook mede-activist Mahmoud Khalil, die door de Trump-regering werd opgepakt voor deportatie. Ze hekelen het repressieve optreden tegen campusprotesten en de discriminatie van Joodse antizionistische stemmen, en benadrukken dat hun solidariteit met Palestijnen geworteld is in hun geloof en moreel besef.

In Berlijn zijn bij protesten tegen de oorlog in Gaza de paarse vlaggen van Jüdische Stimme niet meer weg te denken. Maar hun aantal neemt af; ook Joodse demonstranten vrezen het steeds hardere optreden van de Duitse staat. 'Ik ben bang dat ik mijn baan kwijtraak,' vertelt één van de demonstranten in de Volkskrant (20 april 2025). De Duitse politie slaat er bij alles op wat pro-Palestina is. En het keihard neerslaan van Joden die tegen genocide demonstreren blijkt volgens de Duitse overheid opeens geen antisemitisme te zijn.

Open brieven van rabbijnen

De kritiek beperkt zich niet tot activisten. Ook religieuze leiders spreken zich uit. Een groep van meer dan 300 rabbijnen uit de VS, Canada en Europa publiceerde in maart 2023 een open brief onder de titel Rabbis for Ceasefire. "Onze traditie gebiedt ons het leven te beschermen. De dood van duizenden Palestijnse kinderen is geen defensieve actie, maar een moreel failliet."

In Nederland ondertekenden in december 2024 meer dan 10.000 mensen de open brief van Een Ander Joods Geluid: 'Ondanks de belofte van "nooit meer", heeft de Nederlandse regering haar eigen belofte geschonden door haar onvoorwaardelijke steun aan Israël. [...] Al meer dan een jaar stelt de Nederlandse regering Israël in staat om Palestijnen te doden en te ontmenselijken door politieke, financiële, militaire en juridische steun aan Israël te verlenen. De gruweldaden van Israël moeten nu stoppen. Deze humanitaire catastrofe moet nu stoppen!'

Palestijnen en Israëliërs die woonachtig zijn in Nederland, spoorden in een open brief in Het Parool de Nederlandse regering aan om een onmiddellijk en permanent staakt-het-vuren in de Gazastrook te eisen. 'Er is maar één weg naar een levensvatbare toekomst: een weg waarbij iedereen evenveel recht heeft op veiligheid en vrijheid.'

Op 16 april 2025 publiceerden 36 leden van de Board of Deputies of British Jews, de grootste vertegenwoordiging van Joodse gemeenschappen in het VK, een open brief in de Financial Times. Zij verklaarden dat zij niet langer konden zwijgen over de hernieuwde militaire acties van Israël in Gaza. De brief beschreef de oorlog als een bedreiging voor de ziel van Israël en riep op tot diplomatieke oplossingen en het respecteren van mensenrechten.

Pers en politiek: stille negeerders

Hoewel de Joodse kritiek toeneemt, blijft die vaak onderbelicht. Grote media negeren of marginaliseren Joodse vredesactivisten. De Telegraaf berichtte bijvoorbeeld over de moord op de twee Israëli's in

Washington, maar vermeldde niet dat zij beiden vredesactivisten waren, werkzaam voor interreligieuze dialoog en humanitaire hulp aan Gaza. CNN deed dat wel. "Het is een tragedie van de ergste soort," aldus AJC-directeur Ted Deutch. "Deze jonge mensen stonden symbool voor vrede."

Ook sociale media zijn geen veilige haven. Activisten klagen over shadowbans, verwijderde accounts en haatberichten. "We worden uitgescholden als 'zelfhaters' of 'fake Jews'," zegt een JVP-woordvoerder. "Maar ons Jodendom gaat juist over compassie en verzet tegen onderdrukking."

Misbruik van een collectieve identiteit

De Israëlische regering presenteert zichzelf als dé spreekbuis van het Joodse volk. Dat leidt tot verwarring en verdeeldheid. Joden die zich tegen Israëlisch beleid keren, krijgen te horen dat ze "geen echte Joden" zijn. De Israëlische minister van Diaspora-zaken Amichai Chikli zou antizionistische Joden zelfs "gevaarlijker dan Hamas" hebben genoemd.

Het effect is schrijnend: Joden wereldwijd worden enerzijds verantwoordelijk gehouden voor Israëlisch geweld, anderzijds uitgesloten als ze zich ervan distantiëren. "Onze identiteit wordt politiek misbruikt," aldus een Amsterdamse demonstrant. "We worden gevangen tussen solidariteit en zelfbescherming."

Tikkun olam: een ethische plicht

Toch laten veel Joden zich niet het zwijgen opleggen. Ze beroepen zich op Joodse waarden als tikkun olam — de wereld helen. Ze verwijzen naar de geschiedenis van vervolging en de ethiek van verzet tegen onrecht. "Mijn grootouders overleefden de Holocaust," zei een demonstrant in New York. "Zij zouden zich schamen als ze zagen wat er nu gebeurt in hun naam."

De protesten gaan door. Op universiteiten, in synagogen, op straat. Met gebeden, petitieën en stil protest. "Dit is geen verraad aan Israël," zegt een rabbijn uit Chicago. "Dit is trouw blijven aan onze waarden."

Gemeente Groningen wil meer dan woorden: concrete steun voor Gaza

De oorlog in Gaza leeft ook in Groningen. Niet alleen bij inwoners die zich persoonlijk betrokken voelen, maar ook in de Groninger politiek. Gemeenteraadslid Joren van Veen (PvdA) diende samen met onder andere GroenLinks een initiatiefvoorstel in die oproept tot structurele solidariteit met de Palestijnse bevolking. Dit interview met van Veen vond plaats voorafgaand aan de raadsvergadering en in een tijd dat de ontwikkelingen snel gaan. Zijn initiatief lijkt al bijna ingehaald door de actualiteit, maar het doel blijft hetzelfde: “Wij willen niet alleen medeleven tonen, maar ook daadwerkelijk iets doen.” Inmiddels heeft burgemeester Mirjam van 't Veld zich namens het college eveneens uitgesproken: ‘We kunnen niet wegkijken.’

Van Veen: “ Er heeft hier op de Grote Markt een manifestatie plaatsgevonden en in Den Haag demonstreerden meer dan 100.000 mensen tegen het kabinetsbeleid met betrekking tot Palestina, de grootste demonstratie in twintig jaar.”

Nu meerdere stedenbanden op de waakvlam staan of zelfs formeel zijn opgeheven, stellen de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, CU, PvdD en Student&Stad voor dat het gemeentebestuur met nieuw beleid komt om aan de internationale solidariteit invulling te geven. Uitgangspunten bij het programma moeten volgens het initiatiefvoorstel o.a. de samenwerking met de Groningse samenleving en mondiale bewustwording zijn. Daarnaast stellen de partijen als een eerste concrete voorstel voor om ruim €140.000,- voor humanitaire hulp of opbouw in Jabalya, of elders in Gaza beschikbaar te stellen.

PvdA fractievoorzitter Joren van Veen

“Een druppel, maar een betekenisvolle”

Het idee voor het initiatief kwam voort uit persoonlijke gesprekken en maatschappelijke onrust. De kwestie leeft erg in de samenleving, met veel gevoelens van machteloosheid. “Mijn moeder voelt zich ook erg betrokken en spreekt bijvoorbeeld managers van supermarkten aan om ze bewust te maken van producten uit Israël, in de hoop dat ze die dan niet verkopen” vertelt van Veen. “Iedereen voelt dat er iets moet gebeuren. Wij willen vanuit de gemeenteraad iets bijdragen.”

Aanleiding was de stedenband die Groningen decennialang onderhield. Groningen hielp bij de bouw van een Palestijns jongerencentrum in de stad Jabalya in Gaza. Nu staat er in Jabalya geen steen meer op de andere. “Het was geen officiële stedenband zoals met Moermansk of San Carlos, maar wel een vaste samenwerking. Georganiseerd door de stichting Groningen-Jabalya waar veel vrijwilligers zich inzetten voor allemaal verschillende projecten.”

Van intentie naar actie

Samen met andere raadsleden, ambtenaren en organisaties zoals de het VNG Fonds - een nationale organisatie die Nederlandse gemeenten ondersteunt bij het doen van internationale hulp- werd het voorstel verder uitgewerkt. Het initiatiefvoorstel bestaat uit twee delen. “De indienende raadsfracties willen dat de gemeente met een duidelijk plan komt om ook in de toekomst invulling aan internationale solidariteit te geven,” legt Van Veen uit. “Daarnaast willen we concreet steun bieden aan Gaza. Er is nog geld over van de stedenbanden die opgeheven zijn, en dat willen we aanvullen.”

Het geld moet via het VNG Fonds bij een betrouwbare partij terechtkomen. “We kiezen bewust niet voor directe uitvoering door de gemeente,” aldus Van Veen. “We hebben de expertise niet. Via de VNG kunnen we zorgen dat het geld zo effectief mogelijk wordt besteed

– idealiter voor jongeren in Jabalya, maar als dat niet lukt, dan voor voedselhulp of medische ondersteuning. Er is overal behoefte aan.”

Realistische solidariteit

Van Veen is realistisch over de beperkingen: “Natuurlijk, een vrachtwagen met eten sturen klinkt mooi, maar in de praktijk is dat extreem moeilijk. We vertrouwen op de organisaties ter plaatse om te bepalen wat mogelijk is. Als het niet naar Jabalya kan, dan ergens anders waar het wel kan.”

We spraken van Veen kort voor de gemeenteraadsvergadering: “We verwachten een ruime meerderheid,” zegt van Veen. “De indiening gebeurde met steun van meerdere partijen. Maar er zijn ook fracties die kritisch zijn. Landelijk hebben partijen tegen moties voor noodhulp gestemd. Dat zegt wel iets.”

Moreel kompas

Wat het initiatiefvoorstel volgens van Veen bijzonder maakt, is dat er aanvullend op het tonen van solidariteit, ook geld beschikbaar komt “We willen echt iets doen. Dit is geen politiek statement alleen, maar óók een praktische uiting van solidariteit.” Tegelijkertijd is hij zich bewust van de spanningen rond het onderwerp. “Ik heb vooraf ook met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap in Groningen gesproken.

Zij maken zich zorgen over het toenemende antisemitisme. We moeten duidelijk blijven maken: kritiek op de Israëlische regering is niet hetzelfde als kritiek op Joodse mensen.”

Dat onderscheid is voor van Veen essentieel. “Het is belangrijk om in gesprek te blijven. In Groningen is dat tot nu toe meestal gelukt. Tijdens de grote demonstraties op de Grote Markt, bij de herdenking van de Kristallnacht – de sfeer bleef respectvol. Dat is niet vanzelfsprekend in deze tijd.”

Kansen op verandering

Op de vraag of hij optimistisch is over de impact van het initiatiefvoorstel, blijft Van Veen nuchter. “Nee, we gaan de hele wereld niet redden vanuit Groningen. Maar we laten wel zien waar we als stad voor staan. En dat is niet niets.” De steun uit de samenleving bevestigt dat beeld. “Tot nu toe heb ik alleen maar positieve reacties gehad. Mensen willen graag dat de gemeente iets doet.”

“Het gaat om meer dan geld”

Tot slot benadrukt van Veen dat dit initiatief draait om solidariteit in de breedste zin van het woord. “Het gaat niet alleen om geld, maar om erkenning. Om laten zien: jullie zijn niet vergeten. We kunnen het niet laten bij mooie woorden. Dit is het moment om te handelen.”

Inzamelingsactie Gaza 2025

Het woord catastrofe dekt de lading niet voor wat in Gaza gebeurt zegt Aed Yaghi de directeur van de PMRS. Het is veel erger.

Er is sprake van de driehoek van de dood: geweld, ziektes en honger. Alle drie zijn nu dodelijk. Meer dan 60.000 Palestijnen, vooral vrouwen, kinderen en ouderen, zijn afgeslacht. Meer dan 100.000 zijn gewond geraakt. De gezondheidszorg is praktisch vernietigd. Meer dan 1000 zorgmedewerkers zijn gedood tijdens hun werk. Meer dan 360 zorgmedewerkers zijn ontvoerd, illegaal vastgehouden en gemarteld.

Hoe moeilijk ook, de PMRS gaat door met hulp bieden vooral met mobiele teams. De steun vanuit Groningen wordt heel erg gewaardeerd. Yaghi: “Elk bedrag is betekenisvol, hoe klein ook, want dit weerspiegelt steun voor en solidariteit met Palestijnen en hun rechten en jullie medemenselijkheid.”

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <https://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"

Gaza: oorlog tegen kinderen

Hoeveel kinderen in Gaza gedood zijn sinds oktober 2023 valt niet met zekerheid te zeggen. Het gaat om minstens 17.400, maar waarschijnlijk zijn het er veel meer. Een groot aantal kinderen ligt nog steeds onder het puin. Van 15.600 dode kinderen is de identiteit inmiddels vastgesteld, onder hen zijn minstens 825 baby's van nog geen één jaar oud.

Het kinderdodental in Gaza is monsterachtig. Vergeleken met andere oorlogssituaties komen excessief veel kinderen om het leven. Zo waren in Oekraïne sinds februari 2022 nog geen 700 dode kinderen te betreuren. Elk kind dat door oorlogsgeweld uit het leven wordt gerukt is er uiteraard één teveel. Volgens het internationaal humanitair recht (<https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule135>) hebben kinderen in gewapende conflicten juist recht op respect en bescherming. Kinderen zijn per definitie immers onschuldige slachtoffers. Of toch niet?

Volgens veel vooraanstaande Israëli's, zoals Likud-parlementariër Tally Gotliv (<https://www.middleeasteye.net/news/how-israels-dehumanisation-palestinians-stokes-slaughter-gaza>), is iedereen in Gaza vijand. Elke Gazaan is een legitiem doelwit. Dat geldt dus ook voor een vierjarige peuter of een schoolmeisje van twaalf. 'Er zijn geen niet-strijders in Gaza. Iedereen is verantwoordelijk.' Volgens haar rechtvaardigt dat het inzetten van het hongerveapen. 'We hoeven hen geen kruimel of korrel voedsel te geven. Ze mogen mij in de hele wereld citeren: welk land voedt nu zijn vijanden? Parlements lid Nissim Vaturi vertolkt een gangbare mening in Israël als hij beweert (<https://www.youtube.com/watch?v=VuC2C4VYuvq>) dat 'elk kind in Gaza vanaf zijn geboorte terrorist is'.

Haaretz-columnist Odeh Bisharat schreef (<https://www.haaretz.com/opinion/2025-05-01/ty-article-opinion/.premium/if-you-insist-on-calling-it-a-gaza-war-at-least-own-that-its-generals-versus-children/00000196-8c15-dc27-a3df-febd53430000>) dat je het conflict in Gaza geen oorlog kunt noemen. In oorlogen bestoken partijen elkaar van achter frontlijnen met tanks, vliegtuigen en artillerie. Maar in Gaza is dat, zeker in de huidige fase, niet het geval. 'Het front bestaat uit de slaapkamers van Palestijnse families, kleuterscholen en universiteiten, moskeeën, ambulances, bakkerijen en ziekenhuizen. Vrouwen, kinderen, ouderen zijn de vijanden...' 'Als je het persé een oorlog wilt noemen dan is het er een van generaals tegen kinderen.'

Toen Israël op 18 maart het staakt-het-vuren verbrak en het offensief hervatte werden, in korte tijd, 436 Palestijnen gedood, waaronder 183 kinderen en 94 vrouwen. Ze verloren hun leven niet tijdens gevechten maar in hun instortende huizen en tenten. 'Het was een vreselijk angstaanjagende nacht,' appt mijn vriend Mohammed Abu Afash de volgende ochtend vanuit Gaza-Stad. Ik ben opgelucht door zijn teken van leven, maar bezorgd over de nieuwe fase van het Israëlisch geweld. 'De situatie is ongelooflijk moeilijk en gevaarlijk. Mijn dochttertjes zijn in paniek door alle bombardementen. Bid alsjeblieft voor ons.'

Het Israëlische leger maakt gebruik van Artificial Intelligence-programma's, zoals het cynisch genaamde Where's Daddy en de Gospel, om 'de terroristen te lokaliseren'. Maar wie zijn die terroristen? Over de collaterale schade (nevenschade) bestaande uit een groot aantal burgerslachtoffers reppen de Israëlische legerwoordvoerders niet. Je krijgt de indruk dat Israël eerder de overlevenden als collaterale schade ziet. Dat is ook de strekking van tal van rapporten van de Verenigde Naties en mensenrechtenorganisatie, die Israël ervan beschuldigen kinderen niet te ontzien. Opzettelijk. 'Dit is een oorlog tegen kinderen,' schreef Philippe Lazzarini, het hoofd van UNRWA. 'Het is een oorlog tegen Gaza's jeugd en tegen hun toekomst.'

Column Jan Keulen

De kinderen in Gaza worden niet alleen bedreigd door drones, beschietingen en luchtbombardementen. Honger en ziekte maakten de afgelopen maanden nog veel meer slachtoffers. Volgens UNICEF (<https://www.unicef.org/press-releases/acute-malnutrition-has-doubled-one-month-north-gaza-strip-unicef>) is in Jabalya en andere delen van Noord-Gaza één op de drie kinderen ondervoed. En dat zijn cijfers van eind vorig jaar. De Israëlische blokkade sinds 2 maart heeft voor nog meer hongersnood, ziekte en vermijdbare sterfgevallen gezorgd, vooral onder de meest kwetsbaren. Het actief onthouden van voedsel en humanitaire hulp en het vernietigen van de infrastructuur -ziekenhuizen en klinieken- hebben tot een dramatische situatie geleid.

Israëlische kranten, radio en tv tonen opvallend weinig interesse voor het lot van Gaza's kinderen, laat staan mededogen. De dehumanisering van Palestijnen, ongeacht hun leeftijd, is gemeengoed geworden. Israël's grootste krant Yedioth Ahranot drukte onlangs een citaat van zanger Kobi Peretz groot op de omslag van haar weekendeditie. 'Ik heb met geen enkele burger in Gaza, jong of oud, ook maar een greintje medelijden,' aldus Peretz, die het 'onze plicht' noemde de bevolking van Gaza te vernietigen. Israëlische influencers op sociale media maken graag wrede 'grappen' over de kinderen in Gaza. Zo vraagt influencer Yakir Bar Zohar in een video (<https://www.tiktok.com/@yosefrovisky/video/7358145498525584656>) aan voorbijgangers een donatie te doen voor de hongerige kinderen in Gaza. Als iemand toestemt geld te geven reageert Zohar geschokt. 'Bent u er zeker van te doneren voor kinderen die later terroristen zullen zijn?' De video's, populair onder de Israëlische jeugd, werden duizenden keren bekeken, gedeeld en geliket.

Soms denk ik dat de kinderen die zijn omgekomen het nog zo slecht niet hebben getroffen. De kinderen die overleven hebben hun jeugd verloren. En wat zal hun toekomst zijn? Lichamelijk en geestelijk zijn ze gebroken of in ieder geval beschadigd. Vaak hebben ze ouders, familieleden, vriendjes of vriendinnetjes verloren. Trauma's achtervolgen hen. Scholen zijn in puin geschoten of worden gebruikt door de vele ontheemden. Hun speelplaatsen en voetbalveldjes zijn bezaaid met kraters en onontploffte munitie.

Bij ziekenhuizen in Gaza komt een nieuwe categorie kinderen binnen: WCNSF, wounded child, no surviving family, gewond kind, geen overlevende familie. Maar ook bij Aliaa, Eliaa en Layan, de dochters van mijn vriend Mohammed in Gaza-Stad, die hongerig zijn maar nog in leven, heeft de oorlog hun jeugd gestolen en hun toekomst onzeker en onveilig gemaakt.

Niets meer over in Jabalya: Eindeloze catastrofes in een belegerd vluchtelingenkamp

Na alles al verwoest te hebben, is het Israëlijsche leger voor de vierde keer sinds het begin van de oorlog teruggekeerd om Jabalya binnen te vallen en te vernietigen wat al vernietigd is in het vluchtelingenkamp Jabalya.

Sinds 2023 zijn er drie Israëlijsche grondoffensieven geweest: van december 2023 tot eind januari 2024; daarna een maandenlange campagne die begon op 11 mei; en nog één die begon op 6 oktober 2024 en eindigde met het tijdelijke “staakt-het-vuren” in januari 2025. In elk van deze campagnes werkte het Israëlijsche leger systematisch aan het platgooien van Jabalya en veranderde het in een dorre woestijn.

Ik was getuige van al deze operaties. Ik zie de bommen weer vallen op Jabalya vanuit mijn raam, en ik heb het tot nu toe overleefd. Ik heb honger geleden, leefde van angst en ben ontelbare keren ontheemd geweest. Ik ben een expert geworden in het navigeren door crises: hoe te ontsnappen aan drones, wat in te pakken in een evacuatie, welke wegen te nemen, hoe de opmars van het leger te volgen, en hoe overlevenden en mezelf onder het puin vandaan te trekken. Ik heb de botten en overblijfselen van martelaren in mijn handen gehad. Ik leef niet langer een normaal leven, gevuld met vrede en comfort. Ik droom nu alleen nog maar van 's nachts doorslapen en wakker worden onder een douche met heet water.

Dit gebeurt bij elke grondinvasie. Toch is het niet genoeg. Nu vernieuwt het leger zijn agressie op Jabalya, oorlog voeren op het vlees van kinderen. Ze kozen 15 mei - de verjaardag van de Nakba - niet alleen om ons te herinneren aan die catastrofe, maar ook om ons die te laten herbeleven. De nachtmerrie van alles wat ik tijdens de vorige invasies heb moeten doorstaan, speelt zich in mijn hoofd af als een radiocassette die in lusjes loopt en mijn denkvermogen verlamt. Eén vraag achtervolgt me: “Wat is er tussen hen en Jabalya? Wat heeft Jabalya hen aangedaan?” Er is niets meer over in Jabalya, alleen puin en tenten.

Ze komen weer terug. De soldaten zijn bijna in het kamp. Het is alsof zelfs het idee van herstel of een zuchtje adem ons verboden is. Sinds de oorlog in maart is hervat en alle hulp is stopgezet, verkeer ik in een staat van diepe depressie en ernstige stress.

Ik ben een tijdje geleden gewond geraakt aan mijn knie en de pijn vreet aan me. Mijn hoofd en tanden doen pijn door ondervoeding. Ik heb een infectie in mijn ogen en het voelt alsof ze barsten.

Dit alles verbleekt bij de aanblik van de gebogen rug en het fragiele lichaam van mijn vader. Mijn vader kon op een bepaald moment in zijn leven al zijn collega's verslaan met armworstelen. Ik daagde hem deze week uit en won. Het was de eerste keer in mijn leven dat mijn hart brak van het winnen. Ik kon het eerst niet geloven, dus vroeg ik hem: “Je gebruikt niet je volle kracht en probeert me gewoon blij te maken door me te laten winnen, toch?” Hij gaf geen antwoord.

Toen er op 19 januari een tijdelijk staakt-het-vuren werd afgekondigd, dat het einde markeerde van de derde grondinvasie die bijna vier maanden duurde, keerden de mensen terug van hun ontheemding in het westen van Gaza Stad en van het zuiden naar Jabalya om te leven in half vernielde huizen, onder scheve daken en in tenten die hen niet beschermen tegen de winterkou of de zomerhitte. Ze hadden moeite om genoeg eten, een liter water of een werkend licht om hun nachten op te fleuren te vinden.

Toen ik in januari met mijn gezin terugkeerde naar ons huis in het westelijke kamp Jabalya, vonden we het op instorten staan. Zes van de veertien steunpilaren waren verwoest en de trap was gebombardeerd. We konden de bovenste verdiepingen niet bereiken totdat we de betonnen trap hadden vervangen door een houten trap. Sinds de escalatie van de aanval op 15 mei is mijn grootste angst dat het huis op ons zal instorten door de kracht van een nabije aanval. Ik kijk naar de hoeken en pilaren en zeg: “God helpe jullie - verraad ons niet en dood ons niet.”

Mijn overleven in deze oorlog is tot nu toe niets anders geweest dan een valse ontsnapping; of misschien wel een langzame dood. Deze eindeloze

oorlog vreet dag na dag aan mijn lichaam, mijn ziel en mijn geestelijke gezondheid. Bij elke luchtaanval die Israël op Gaza uitvoert, trilt mijn hart en scheurt het bijna uit mijn borstkas. Met elke raket sterven er weefsels en cellen in mijn lichaam af, wat mijn leven verkort. Mijn geest wordt in beslag genomen door de zoektocht naar een veilige haven - een veilige haven die in Gaza niet bestaat. Het is alsof er een mist om mijn hersenen hangt, waardoor ik niet normaal kan functioneren, niet met mensen kan praten en geen eenvoudige taken kan uitvoeren.

In de nacht van Nakba, een nacht zonder slaap, bombardeerde de luchtmacht het gebied elke vier minuten. Ik heb de luchtaanvallen tijdens de hele oorlog meegemaakt, maar de bommen begraven nu zoveel huizen en bewoners in diepe, brede kraters. De lucht regent raketten en flitst van de explosies. Ik ben overgevoelig geworden voor de geur van buskruit en bommen, een geur die me is bijgebleven sinds de dag dat ik de dood overleefde toen ik gewond raakte. De nacht was een afdaling in de put

van de hel.

Ik pakte mijn telefoon en begon op internet te surfen. De Amerikaanse president was in Qatar en ik was doodsbang, op zoek naar nieuws over een staakt-het-vuren, een deal of hulp die Gaza binnenkwam. Ik scrolde door Instagram en zag ergens mensen lachen op hun vakantie. Het maakte me boos - ook al wist ik dat het niet hun schuld was - omdat vreugde en lachen voor mij luxe zijn geworden, vooral als een post van lachende mensen wordt gevolgd door nieuws over de uitroeiing van een hele familie. Ik kan me niet eens herinneren wanneer ik voor het laatst met heel mijn hart heb gelachen.

Op de één of andere manier, en met veel gebeden, overleefden mijn familie en ik die nacht. Maar de volgende ochtend was ik kapot van het nieuws over het martelaarschap van mijn nicht Huda. Ze was nog maar in de 30. Verdriet vulde het huis en verdriet stond in het gezicht van mijn vader gegrift. Zijn vertrouwde wangen zakten door. Huda was verhuisd

Uitzicht op vluchtelingenkamp Jabalya vanuit de kamer van Hamza Salha's. Mei 2025.
Foto door Hamza Salha

Vervolg op pg. 12

naar het huis van de broer van haar man in Beit Lahia nadat haar appartement in de Al-Razan Toren in het kamp Jabalya was verwoest. Volgens ooggetuigen haastten Huda, haar man en hun drie kinderen zich om het huis te ontruimen toen het bombardement intensiever werd. Haar man en kinderen gingen vooruit en net toen ze volgde, werd ze getroffen door een artilleriegranaat die haar op slag doodde.

Huda's lichaam werd begraven boven de overblijfselen van haar tante Zainab, die jaren geleden stierf. Er was geen ruimte meer op de begraafplaats om een nieuw graf te graven. Zelfs het begraven van de doden is moeilijk geworden. Huda was niet zomaar een nummer. Mijn tante werkte hard aan haar opvoeding, eer en onderwijs tot ze in alles uitblonk. Ze was vriendelijk, intelligent en werd uiteindelijk lerares op een basisschool van UNRWA-scholen.

Huda was als een oudere zus voor me. Ik herinner me nog hoe ze als kind volleybal met me speelde, snoep voor me maakte en me slimme vragen

stelde in het Arabisch.

Genade zij met je, mijn nicht. Ik zweer dat jouw vingernagel duizend keer meer waard is dan deze smerige wereld. Ik getuig dat je nu op een betere plaats bent, ver weg van deze wrede wereld, waar geen oorlog is, geen doden en geen onrecht.

Hamza M.Salha, 20 mei 2025.

Een houten trap gebouwd door Hamza Salha en zijn familie om toegang te krijgen tot de bovenste verdiepingen van hun beschadigde huis in vluchtelingenkamp Jabalya. Mei 2025.

Foto door Hamza Salha

“Nederland draagt bij aan de genocide die in Gaza wordt gepleegd door vergunningen voor militaire export te verlenen. Dit moet stoppen”

Hoger beroep in proces tegen de Staat

Groningen-Jabalya gaat als onderdeel van een internationale coalitie in beroep tegen het vonnis van de Nederlandse rechtbank wegens het niet nakomen van verplichtingen onder internationaal recht.

Een coalitie van tien Palestijnse en Nederlandse maatschappelijke organisaties heeft beroep aangetekend tegen het vonnis van de Rechtbank in Den Haag van 13 december 2024, waarbij de vordering in kort geding van de coalitie tegen de Nederlandse Staat werd afgewezen. De rechtszaak is erop gericht Nederland aansprakelijk te stellen voor zijn rol in het faciliteren van Israël's schendingen van het internationaal recht, waaronder de illegale bezetting van Palestijns gebied en de aannemelijke genocide op het Palestijnse volk in Gaza. In het hoger beroep wordt aangevoerd dat het niet toepassen door de rechtbank van bindende internationale rechtsnormen de verplichtingen van Nederland onder de Genocideconventie, de Geneefse Conventies en het recente advies van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) ondermijnt.

De kern van het beroep is het voortdurend faciliteren door de Nederlandse staat van wapenexporten naar

Israël en het niet tegengaan van economische activiteiten in illegale Israëlische nederzettingen op de bezette Westelijke Jordaanoever. Ondanks het erkennen van de wettelijke verplichtingen verwierp de rechtbank het verzoek van de coalitie voor een algeheel verbod op de export van militaire en dual use goederen naar Israël, vertrouwend op de bewering van de Staat dat zij elke export afzonderlijk beoordeelt. De bevinding van het ICJ van een aannemelijk risico op genocide in Gaza maakt dergelijke export niet alleen onverantwoordelijk, maar ook onwettig. De coalitie heeft bewijs geleverd dat Nederland onderdelen voor F-16's exporteert naar Israël, dat deze toestellen inzet bij bombardementen op Gaza. Hierdoor bestaat het risico dat de uitgevoerde onderdelen bijdragen aan/worden gebruikt voor deze aanvallen. Opmerkelijk is dat de Nederlandse regering een nieuwe exportvergunning voor F-16 onderdelen publiceerde op de dag van de

hoorzitting in november 2024, in tegenspraak met haar eigen verzekering dat dergelijke goedkeuringen onder de huidige omstandigheden onwaarschijnlijk waren.

Bovendien onderschreef de rechtbank het zogenaamde 'ontmoedigingsbeleid' van de staat ten aanzien van Nederlandse bedrijven die actief zijn in illegale nederzettingen, zonder de effectiviteit of naleving van het internationaal recht te evalueren. Dit beleid laat het expliciet aan bedrijven zelf of ze economische banden met nederzettingen aangaan, terwijl het advies van het ICJ van juli 2024 juist stelt dat staten elke handel of investering die bijdraagt aan de illegale activiteiten van Israël in de bezette Palestijnse gebieden moeten voorkomen. De aanvaarding van deze 'laissez-faire' benadering door het hof ondermijnt de inspanningen om bedrijven verantwoordelijk te houden voor het profiteren van illegaliteit en faciliteert rechtstreeks Israëls kolonisatie van Palestijns gebied door zionistische kolonisten. Nederlandse bedrijven als Booking.com, Kardan N.V. en Tahal Group International B.V. blijven dus profiteren van activiteiten in nederzettingen en faciliteren zo Israëls kolonisatie van Palestijns land.

Sinds de uitspraak is de situatie ter plaatse alleen maar verslechterd. Na het instellen van staakt-het-vuren dat medio januari werd ingesteld, heeft Israël deze meerdere keren geschonden en zijn daarna de dagelijkse bombardementen weer opgevoerd. De Palestijnen in Gaza worden nog steeds geconfronteerd met massale ontheemding en systematische vernietiging van vitale infrastructuur. Tegelijkertijd houdt Israël een totale blokkade in stand, waardoor de ongeveer twee miljoen Palestijnen in Gaza worden verstoken van voedsel, medicijnen, brandstof, elektriciteit en andere essentiële voorzieningen. Ondertussen is op de Westelijke Jordaanoever het geweld van kolonisten en militairen tegen de Palestijnse bevolking tot ongekeende hoogten gestegen, waarbij grote stukken Palestijns land in beslag zijn genomen en hele gemeenschappen met

geweld zijn verdreven.

Met dit hoger beroep vraagt de coalitie de Nederlandse rechterlijke macht om het internationaal recht te handhaven en het gedrag van de staat in lijn te brengen met zijn wettelijke verplichtingen. Dit omvat het opschorten van lopende wapenexportvergunningen naar Israël en het bevelen van de Nederlandse staat om actief stappen te ondernemen om handelsrelaties tussen Nederlandse bedrijven en de onwettige Israëlische nederzettingen te voorkomen. De hoorzitting in hoger beroep zal naar verwachting in de komende maanden plaatsvinden. In de tussentijd zal de coalitie blijven aandringen op concrete juridische en politieke actie om verdere wreedheden te voorkomen en ervoor te zorgen dat het internationaal recht in de praktijk wordt nageleefd. Issam Younis, algemeen directeur van Al Mezan, merkte op: "De genocide tegen het Palestijnse volk in Gaza is nog lang niet voorbij. Alleen al in de afgelopen week heeft Israël het staakt-het-vuren op flagrante wijze geschonden en honderden Palestijnen gedood, waaronder kinderen, terwijl het zijn voortdurende campagne van collectieve bestraffing en langzame dood door uithongering en het opzettelijk ontzeggen van levensreddende diensten aan meer dan twee miljoen Palestijnen heeft geïntensiveerd. Het is zowel gewetenloos als juridisch onverdedigbaar dat Nederland, tegenover zulke ernstige en aanhoudende schendingen van het internationaal recht, zich met Israël blijft inlaten alsof het business as usual is."

Christiaan Alberdingk Thijm, advocaat van de coalitie, merkte op: "De Nederlandse staat moet bijdragen aan het beëindigen van Israëls mensenrechtenschendingen. De passieve houding van onze overheid is een schande. Door vergunningen te verlenen voor de export van militaire en dual-use goederen draagt Nederland bij aan de genocide die in Israël wordt gepleegd. Dit moet stoppen."

Bert Giskes.

Totale verlamming: Gaza-gemeenten overweldigd door Israëlische vernietiging en blokkade

Ambtenaren waarschuwen voor ineenstorting van de gezondheid nu Gaza's infrastructuur wordt gebombardeerd en brandstofvoorraden opdrogen.

De gemeente Jabalya in het noorden van de Gazastrook staat op instorten na herhaalde Israëlische aanvallen en een voortdurende belegering van de Palestijnse enclave, zo hebben lokale functionarissen gewaarschuwd. Vorige maand bombardeerden Israëlische troepen de hoofdgarage van de gemeente en andere kritieke infrastructuur, als aanvulling op de eerdere vernietiging van het hoofdkwartier tijdens de beginfase van de oorlog in 2023.

De garage - die wordt gebruikt voor het parkeren, bevoorraden en repareren van ambulances, vuilniswagens en andere essentiële gemeentelijke voertuigen - was al gedeeltelijk verwoest tijdens eerdere aanvallen. Desondanks had het personeel de werkzaamheden voortgezet met zeer beperkte middelen.

Maar na de meest recente aanval “naderen we een totale verlamming - een catastrofe op het gebied van gezondheid en infrastructuur,” zei Saadi Daboor, directeur public relations van de gemeente Jabalya, tegen Middle East Eye (MEE).

De gemeentes van Gaza zijn verantwoordelijk voor levensreddende diensten, zoals de distributie van schoon water, afvoer van afvalwater, verwijdering van

vast afval, marktregulering en het vrijmaken van wegen - allemaal essentiële diensten die niet opgeschort of vertraagd kunnen worden. In de gemeente Jabalya wonen 240.000 mensen, waarvan 110.000 op slechts 18 vierkante kilometer in wat wordt beschouwd als één van de dichtstbevolkte vluchtelingenkampen ter wereld.

Volgens Daboor is één van de ernstigste crises het acute gebrek aan water, na de vernietiging van meer dan 70 procent van de waterleidingen en waterputten in het noorden van Gaza door Israëlische bombardementen. De situatie wordt nog verergerd door een kritiek tekort aan brandstof die nodig is voor de generatoren die de weinige overgebleven waterputten van stroom voorzien. Volgens het regeringsmediabureau in Gaza heeft het Israëlische leger sinds oktober 2023 719 waterputten in de Gazastrook vernield.

Op 10 maart legde Israël de resterende elektriciteitsvoorziening aan Gaza stil, waardoor de grootste ontziltingsfabriek in het gebied gedwongen werd haar productie te verminderen.

Binnen enkele dagen werd ook de op één na grootste faciliteit stilgelegd vanwege een gebrek aan brandstof als gevolg van de totale blokkade van de regio door Israël.

De vernietiging is overweldigend.

De laatste aanval, die plaatsvond op 22 april, heeft volgens Daboor meer dan 90 procent van de operationele capaciteit van de gemeente weggevaagd. “Het vernietigde onze enige zuigwagen, negen van de tien bulldozers, een watertankwagen voor vijf kubieke meter en beschadigde andere vuilniswagens ernstig,” vertelde hij aan MEE. De tien bulldozers waren Gaza binnengebracht vanuit Egypte tijdens een kort staakt-het-vuren in januari en werden in die periode uitsluitend bediend door Egyptische arbeiders.

“Nu zijn we afhankelijk van een handjevol door dieren getrokken karren om de straten vrij te maken en het

Een man bedekt zijn neus terwijl hij en een ander een smeulend vuur proberen te blussen in de bulldozer garage van de gemeente Jabalya, getroffen door Israëlische aanvallen op 22 april 2025 (AFP/Basahr Taleb)

Ooggetuigenverslag van Sadi Daboor van een aanval op de burens

Leven in Gaza, de Realiteit van de Hel.	voordat we weer tot leven kwamen.	Overleving en Reflectie
Leef 15 seconden in de hel. Dit is ons leven in Gaza.	De Onmiddellijke Nasleep	We hebben geluk dat we het overleefd hebben.
Heb je ervaren in de hel te leven? Heb je je ooit voorgesteld voor een paar momenten naar de hel te gaan? Stelde u zich voor dat u en uw gezin op het punt stonden te sterven?	We waren geschokt over wat er gebeurd was.	Gelukkig voor ons hebben we het overleefd, ook al hebben we een paar seconden naar de hel gekeken.
Ja, ik heb al deze scènes en ervaringen zelf gezien en meegemaakt, met mijn gezin en met mijn kinderen.	Na een paar seconden wisten we zeker dat we nog leefden.	Een Onvergetelijke Schreeuw
Deze vreselijke, beangstigende ervaring ging in een oogwenk en binnen een paar seconden over ons heen, maar het was erg beangstigend vanwege de ernst en kracht van de bombardementen die ons naar de hel en weer tot leven bracht.	De andere burens kwamen snel naar ons toe om te kijken of alles goed met ons ging.	Te midden van ons geschreeuw midden in de nacht; het was een beangstigende en vreselijke schreeuw die nooit zal worden vergeten, een angstaanjagende schreeuw in de duisternis en van de grond naar de hemel, alsof je een lichaam zonder ziel bent.
Een aanval in Jabalya	Ze waren verbaasd dat we nog leefden.	Constante Gevaren
Het was woensdag 30 maart om 2.00 uur toen een huis naast mijn woning in de stad Jabalya, ten noorden van de Gazastrook, werd getroffen door een 500 kg wegende raket, afgevuurd door een Israëlisch F-16-gevechtsvliegtuig.	De Gevolgen en Trauma	Kortom, iedere persoon in Gaza loopt altijd het risico te overlijden, op elk moment.
Het was een zeer angstaanjagende en vreselijke aanval, tot het punt dat we de hel even zagen vanwege de ernst en het angstaanjagende geluid.	Met het geluid van mijn geschreeuw en het geschreeuw van mijn kinderen kon ik ze terugduwen naar één van de kamers.	Ieder mens loopt op elk moment het risico dakloos te worden.
We keken enkele seconden de dood in	Ik kon ze niet zien vanwege de dichte rook die binnenkwam.	Ieder mens loopt op elk moment het risico zijn familie te verliezen.
	We vreesden voor het kleine kind, dat 10 maanden oud is.	Uw huis, waarin u schuilt, loopt op elk moment het risico vernietigd te worden.
	Hij werd pas enkele seconden later wakker door de ernst van de klap.	Gaza: De Hel op Aarde Hier is Gaza... Hier is de hel...
	Mijn familie liep een traumatische lichamelijke verwonding op en is tot op de dag van vandaag voortdurend in shock.	
	Mijn kinderen zijn sindsdien voortdurend doodsbang (angst voor de nacht en onvrijwillig urineren).	

vuil en puin te verplaatsen,” zei Daboor. “Maar zelfs de dieren zijn verzwakt door de honger en de schaal van de vernietiging is overweldigend.”

Hij uitte zijn bezorgdheid over het feit dat de gerichte vernietiging van materiaal dat door donoren is geleverd, toekomstige steun van zowel lokale als internationale partners kan ontmoedigen. “Voor de oorlog kostte een bulldozer in Gaza meer dan 70.000 dollar - nu is de prijs meer dan 100.000 dollar,” zei hij. “Zelfs toen konden gemeenten zich die niet veroorloven zonder hulp van inwoners via servicekosten of externe donaties.”

Verwijzend naar het personeel van de gemeente, voegde Daboor eraan toe: “We zijn vreedzame mensen zonder politieke banden - ons doel is gewoon om de gemeenschap te helpen. Maar Israël voert een collectieve straf tegen ons uit. Ze ontnemen ons de middelen om te herbouwen, wat

een duidelijke schending is van het internationaal recht. “We dringen er bij regeringen en wereldwijde instellingen op aan om de Gazaanse gemeenten bij te staan voordat het te laat is.”

Brandstoftekort

De zoek- en reddingsteams van Civil Defence zijn ook getroffen door soortgelijke Israëlische aanvallen. Een aanval vorige week trof bulldozers in Gaza Stad en Khan Younis die werden gebruikt om naar overlevenden te zoeken en de lichamen te bergen van degenen die al lang onder het puin lagen, zodat ze een fatsoenlijke begrafenis konden krijgen. Het steeds nijpender wordende brandstoftekort

verergert de crisis voor de gemeentelijke diensten. “Acht van onze twaalf brandweer- en ambulancevoertuigen in het zuiden van Gaza zijn buiten dienst omdat de brandstof op is,” zei woordvoerder Mahmoud Basel van de civiele

Vervolg op pg. 16

bescherming van Gaza in een verklaring via zijn WhatsApp-kanaal.

“We krijgen talloze noodoproepen van mensen die vastzitten in gebombardeerde gebouwen of gewond zijn geraakt op straat, maar met slechts vier voertuigen is het extreem moeilijk om ze allemaal te bereiken,” vertelde hij aan MEE.

Woordvoerder Asem al-Nabih van de gemeente Gaza vertelde aan MEE dat Israëlische troepen opzettelijk wegen, parken, openbare tuinen, pleinen, waterputten en transmissielijnen hebben aangevallen in een poging om Palestijnen de toegang tot water en andere essentiële diensten te ontfangen. “Meer dan 75 procent van de centrale waterputten van de gemeente zijn vernietigd door Israëlische aanvallen, en meer dan 100.000 strekkende meter waternetwerk is beschadigd,” zei hij.

“Door de omvang van de verwoesting ontvangt momenteel nauwelijks de helft van de woonwijken in Gaza water.” Ondanks de voortdurende inspanningen van gemeentewerkers om de overgebleven waterputten te onderhouden en de toegang tot water prioriteit te geven, blijft de situatie, te midden van voortdurende aanvallen en een gebrek aan noodzakelijke apparatuur, onbeheersbaar.

Mannen inspecteren verwoeste bulldozers en andere voertuigen na de Israëlische aanval op de garage van de gemeente Jabalya (AFP/Basahr Taleb)

Al-Nabih voegt eraan toe dat de gemeente Gaza een lijst met dringende behoeften - waaronder zware machines, apparatuur en generatoren - heeft ingediend bij verschillende internationale instanties, met het dringende verzoek om onmiddellijk in te grijpen.

“Tot nu toe is er nog niets geleverd aan Gaza,” zei hij.

Door Ahmed Dremly in Gaza Stad, bezet Palestina.

Eerder gepubliceerd in 'Middle East Eye', 5-5-2025.

Redactie: Pieter van Niekerken,
Bert Giskes,
Marco in 't Veldt,
Jan Jongbloed,
Jozet van der Veen.

Met medewerking van:
Hamza M.Salha,
Sadi Daboor,
Ahmed Dremly,
Jan Keulen.

info@ groningen-jabalya.com

Postadres:
Stichting Groningen-Jabalya
Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Colofon

Vormgeving: Jozet van der Veen

***Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?***

***Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via
www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale)
niewsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'***

